

РЕШЕНИЕ № 567 ОТ 03.05.2012 Г. ПО Н. Д. № 2750/2011 Г., Н. К., П Н. О. НА ВКС (БРАТЯ "ГАЛЕВИ")

ОСНОВНИТЕ ФОРМИ НА СЪУЧАСТИЕ СА РЕГЛАМЕНТИРАНИ В ОБЩАТА ЧАСТ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС И МОГАТ ДА СЕ ПРОЯВЯТ ПРИ ВСИЧКИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ДОКАТО ОСОБЕНИТЕ ФОРМИ НА СЪУЧАСТНИЧЕСКА ДЕЙНОСТ (КАКВАТО Е И ГРУПАТА ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 213, АЛ. 3, Т. 3 НК) МОГАТ ДА СЕ СРЕЩНАТ И СА ПРОЯВИМИ САМО ЗА ОНЕЗИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ОТ ОСОБЕНАТА ЧАСТ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС, ЗА КОИТО СА ПРЕДВИДЕНИ КАТО КВАЛИФИЦИРАН СЪСТАВ. В КОНКРЕТНИЯ СЛУЧАЙ ПОДСЪДИМИТЕ СА ДЕЙСТВАЛИ КАТО ГРУПА, ПОРАДИ КОЕТО НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО СЪДЪТ Е ОБВЪРЗАЛ КВАЛИФИКАЦИЯТА И С ОБИКНОВЕНОТО СЪУЧАСТИЕ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 20, АЛ. 2 НК. ДОПУСНАТОТО НАРУШЕНИЕ НЕ Е СЪЩЕСТВЕНО, ПОРАДИ КОЕТО НЕ Е НЕОБХОДИМО ПРИСЪДАТА ДА БЪДЕ КОРИГИРАНА В ТАЗИ Й ЧАСТ.

Чл. 20, ал. 2 НК

Чл. 213, ал. 3, т. 3 НК

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Второ наказателно отделение в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди и единадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Савка Стоянова

ЧЛЕНОВЕ: 1. Татяна Кънчева

2. Жанина Начева

при секретаря Кр. Павлова в присъствието на прокурора Любенов изслуша докладваното от съдия Ж. Начева наказателно дело № 2750 по описа за 2011 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалби на защитниците на подсъдимите П. Б. Г., А. Х. Х., В. А. А., Г. В. Б., А. В. Ч. и Г. К. Г. против присъда № 24 от 6.07.2011 г. на Софийския апелативен съд по в. н. о. х. д. № 313/2011 г.

В жалбата на защитника на подсъдимите П. Б. Г. и А. Х. Х. са изложени съображения за нарушение на принципите по чл. 13 и чл. 14 НПК, осъждане за деяние, за което подсъдимите не са имали обвинение, за липсата на организирана престъпна група и несъставомерност на деянието по чл. 214 НК. Направено е искане за отмяна на присъдата и оправдаване на всеки от подсъдимите или връщане на делото за ново разглеждане.

Жалбата на защитника на подсъдимия В. А. А. съдържа възражения срещу доказателствената дейност на съда и доводи за съществено процесуално нарушение. Твърди се, че липсват белезите на организирана престъпна група и умисълът на подсъдимия за неразрешеното държане на боеприпасите. Направено е искане за отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимия или връщане на делото за ново разглеждане.

В касационна жалба, защитникът на подсъдимия А. В. Ч. изтъква доводи за съществено

процесуално нарушение поради отсъствието на съдебно произнасяне за престъплението по чл. 129, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 НК. Пространно оспорва преценката на свидетелските показания. Твърди, че подсъдимият е бил осъден по предположение и подчертава различните участници в организираната престъпна група, посочени от съда и от обвинението. Счита, че наложеното наказание е явно несправедливо. От разнопосочните съображения произтичат и исканията в няколко направления - за отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимия или връщане на делото за ново разглеждане, за изменяване на присъдата и намаляване на наложеното наказание.

В жалбата на защитника на подсъдимия Г. В. Б. и в допълнителните съображения подробно е развито оплакване за неправилна оценка на свидетелските показания и осъждане за престъпление по чл. 321а НК, за което другите подсъдими са били оправдани. Защитникът се противопоставя и на правната квалификация на деянието по чл. 131, ал. 1, т. 12 НК. Счита, че присъденото обезщетение за неимуществени вреди е прекомерно завишено. Направени са искания за отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимия, за преквалификация на престъплението по чл. 132 НК и приложението на чл. 78а НК или преквалификация по чл. 129, ал. 1 НК и намаляване на наказанието при условията на чл. 55 НК. Претендира и за намаляване на присъденото обезщетение, а алтернативно - за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане.

Жалбата на защитника на подсъдимия Г. К. Г. съдържа аргументи за недоказаност на авторството, за несъставомерност на деянието по чл. 325 НК и явна несправедливост на наказанието. С оглед на това се иска отмяна на присъдата и оправдаване на подсъдимия или връщане на делото за ново разглеждане; както и за намаляване на наказанието.

В съдебно заседание защитниците на подсъдимите поддържат жалбите с изложените в тях съображения.

Частните обвинители и граждански ищци - С. И. Т. и А. Я. считат, че присъдата следва да бъде оставена в сила, Р. Р. Н. не изразява собствена позиция, а Л. Л. П. пледира за справедливост при съдебното решение. Гражданският ищец П. Д. Миланов не е съгласен с присъдата, включително с ниския размер на присъденото обезщетение.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура дава заключение, че жалбите са неоснователни, защото въззивният съд е анализирал доказателствата, посочил е обстоятелствата, които е приел за установени и въз основа на кои доказателства, подробно е отговорил на доводите на страните, наложил е наказания, които не могат да бъдат определени като явно несправедливи.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите в жалбите, устно развитите съображения в открито съдебно заседание и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери следното:

С присъда № 24 от 6.07.2011 г. по в. н. о. х. д. № 313/2011 г. на Софийския апелативен съд е отменена присъда № 23 от 04.11.2010 г. по н. о. х. д. № 287/2009 г. на Кюстендилския окръжен съд в частта, с която подсъдимият П. Б. Г. е оправдан по обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 НК и по чл. 214, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 3 вр. чл. 20, ал. 2 НК, извършено в периода м. 02.2007 г. - 20.01.2009 г.; подсъдимият А. Х. Х. е оправдан по обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК и за престъпление по чл. 214, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 3 вр. чл. 20, ал. 2 НК, извършено в периода м. 02.2007 г. - 20.01.2009 г.; подсъдимият А. В. Ч. е признат за виновен по обвинението за извършено през м. юни 2004 г. престъпление по чл. 129, ал. 2 вр. ал. 1 НК, както и в частта, с която същият е признат за невинен по обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК; подсъдимият В. А. А. е признат за невинен и оправдан по обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК; подсъдимият Г. К. Г. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 325, ал. 1 от НК и същият е оправдан по първоначално повдигнатото му обвинение по чл. 325, ал. 2 вр. ал. 1 НК; изцяло за подсъдимия Г. В. Б.

Първоинстанционната присъда е отменена и в частта, с която е отхвърлен гражданският иск на С. И. Т. за имуществени вреди в размер на 14 750 лева; гражданските иски на П. Д.М. за имуществени вреди в размер на 200 000 лева и за неимуществени вреди в размер на един милион лева, както и в частта за разносните.

С новата присъда на Софийския апелативен съд подсъдимият П. Б. Г. е признат за виновен да е извършил в периода от м. 02.2007 г. до 5.12.2008 г. престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 НК, за което е наложено наказание от седем години лишаване от свобода. Признат е за виновен и за престъпление в периода м. 02.2007 г. - 20.01.2009 г. по чл. 214, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 3 вр. чл. 20, ал. 2 НК, за което е наложено наказание от пет години лишаване от свобода, наказание глоба в размер на десет хиляди лева и наказание конфискация на 1/3 идеална част от имуществото му. Подсъдимият е оправдан да е извършил посоченото деяние в съучастие с подсъдимия В. А. А. На основание чл. 23, ал. 1 НК е наложено общо наказание от седем години лишаване от свобода, към което е присъединено наказанието глоба и наказанието конфискация. Въззивният съд е определил типа затворническо заведение и първоначалния режим на изтърпяване на лишаването от свобода.

Подсъдимият А. Х. Х. е признат за виновен да е извършил в периода от м. 02.2007 г. до 5.12.2008 г. престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК, за което е наложено наказание от пет години лишаване от свобода. Признат е за виновен и за престъпление в периода от м. 02.2007 г. - 20.01.2009 г. по чл. 214, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 3 вр. чл. 20, ал. 2 НК, за което е наложено наказание от пет години лишаване от свобода, наказание глоба в размер на седем хиляди лева и конфискация на 1/4 идеална част от имуществото му. Подсъдимият е оправдан да е извършил това деяние в съучастие с подсъдимия В. А.А. Наложено е общо наказание по съвкупност от пет години лишаване от свобода, към което са присъединени наказанията глоба и конфискация. Определен е типът затворническо заведение и първоначалният режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Подсъдимият В. А. А. е признат за виновен в това, през периода от м. 02.2007 г. до 05.12.2008 г. в гр. Д. да е извършил престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК. Наложено е наказание от четири години лишаване от свобода. Присъдата на първоинстанционния съд е изменена в частта, с която подсъдимият В. А.А. е признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 339, ал. 1 от НК, като е оправдан за държане на 16 броя патрони. Определено е общо наказание по съвкупност в размер на четири години лишаване от свобода, типа затворническо заведение и първоначалния режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Подсъдимият А. В. Ч. е признат за виновен да е извършил в периода от м. 12.2007 г. до м. 09.2008 г. престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК, за което е наложено наказание от четири години лишаване от свобода. Подсъдимият е оправдан за извършено през м. 06.2004 г. в гр. Д. престъпление по чл. 129, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 от НК. Присъдата на първоинстанционния съд е изменена в частта относно приложението на чл. 23, ал. 1 НК, като на подсъдимия А. В. Ч. е наложено общо, най-тежкото наказание от четири години лишаване от свобода при първоначален общ режим на изтърпяване в затворническо общежитие от открит тип.

Подсъдимият Г. В. Б. е признат за виновен в това, през периода от м. 12.2007 г. до м. 09.2008 г. в гр. Д. да е участвал с А. В. Ч. и А. Х. Х. в група, ръководена от П. Б. Г., която чрез внушаване на страх е извличала облаги, поради което и на основание чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 и чл. 54 НК е наложено наказание от две години лишаване от свобода. Подсъдимият е оправдан по обвинението групата да е била ръководена от подсъдимия А. Х. Х.

Подсъдимият Г. В. Б. е признат за виновен да е извършил на 23/24.08.2008 г. в гр. Д. престъпление по чл. 131, ал. 1, т. 12 вр. чл. 129, ал. 2 вр. ал. 1 НК, поради което е наложено наказание от три години и шест месеца лишаване от свобода. Признат е за невинен и е оправдан в това на 23/24.08.2008 г. в гр. Д. да е извършил престъпление по чл. 325, ал. 1 от НК. Присъдата на

първоинстанционния съд е изменена в частта относно приложението на чл. 23, ал. 1 НК, като на подсъдимия Б. е наложено общо, най-тежкото наказание в размер на три години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален общ режим и затворническо общжитие от открит тип.

Подсъдимият Г. К. Г. е признат за виновен в това, на 08.11.2008 г. в гр. Д. да е извършил престъпление по чл. 325, ал. 2 вр. ал. 1 НК. Наложено е наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода, чието изпълнение е отложено за срок от три години, на основание чл. 6б, ал. 1 НК.

На основание чл. 45 ЗЗД Софийският апелативен съд е осъдил подсъдимите П. Б. Г. и А. Х. Х. да заплатят солидарно на П. Д. М. сумата от пет хиляди лева за причинени неимуществени вреди от престъплението по чл. 214 от НК, увеличил е размера на държавната такса и е отхвърлил гражданския иск за разликата до пълния му предявен размер. Изцяло е отхвърлил предявения иск от гражданския ищец срещу подсъдимите В. А. А. и А. В. Ч. Изменил е присъдата, като е увеличил присъденото обезщетение за неимуществени вреди на гражданския ищец И. В. П., както и началната дата за дължимата лихва върху обезщетението на С. И. Т. Прекратил е производството в частта относно приетите за разглеждане граждански искове за имуществени вреди, предявени от С. И. Т. за сумата от 14 750 лева и от П. Д. М. за сумата от 200 000 лева. В тежест на подсъдимите е възложил съответната част от разноските. Останалата част от присъдата на Кюстендилския окръжен съд е потвърдена.

І. По жалбите на защитниците срещу осъждането на подсъдимите за престъпление по чл. 214 НК, по чл. 321 НК и по чл. 321а НК (подсъдимия Бл.).

Развити са поредица от доводи в подкрепа на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК със сходно съдържание, поради което могат да бъдат обсъдени заедно. В тази част жалбите са НЕОСНОВАТЕЛНИ.

Съображенията за недостатъци на обвинителния акт с характер на съществено процесуално нарушение са напълно неприемливи.

Обвинителният акт удовлетворява изискванията на чл. 246 НПК и не накърнява правата и законните интереси на подсъдимите. Изложено е достатъчно ясно описание на инкриминираните факти, което е позволявало на всеки от подсъдимите да разбере в какво точно е обвинен, за да подготви защитата си и ефективно да я осъществява.

Защитниците твърдят превратно и избирателно тълкуване на доказателствата, произволни изводи, основани на предположение, пренебрегване на събраните доказателства и пристрастие към тезата на обвинението. Обстойно се представят аргументи, насочени да опровергават възприетите фактически положения и преценката на въззивния съд да се довери на показанията на св. П. Д. М. Жалбоподателите считат тези показания за компрометирани и депозирани от лице, видимо заинтересовано от изхода на делото. Защитникът на подсъдимия Ч. допълнително възразява и срещу кредитираните показания на едни свидетели (св. С. Т., св. Ц., св. Г. Т. и св. Г.) вместо показанията на други (св. Р., св. К., св. М.) и обясненията на подсъдимия Ч. Защитникът на подсъдимия А. отбелязва пропуск да се обсъдят показанията на св. П. и на св. Д. в съпоставка с изявленията на св. П. Д. М.

Върховният касационен съд не констатира необсъждане или превратното тълкуване на доказателствените материали и установените по делото обстоятелства, игнориране на събраните доказателства и неясно предпочитание на едни доказателствени средства за сметка на други.

От мотивите на присъдата ясно може да се проследи, че Софийският апелативен съд аналитично е преценявал целия обем от събрани доказателства, които не е разглеждал едностранчиво, превратно или изопачено, а внимателно, логично и задълбочено. Не е пропуснал да обсъди всички гласни доказателствени средства, грижливо е изследвал съществуващите противоречия и изчерпателно е посочил кои от тях и защо приема за достоверни и кои от тях и защо отхвърля като недостоверни. Съдът обстойно е разгледал и показанията на св. П. Д. М. Преценил ги е за последователни, вътрешно непротиворечиви и в съответствие с други

доказателства, затова не се е усъмнил в тях и ги е счел за достоверни. Показанията на пострадалия са равностойно доказателствено средство и поначало не съществува пречка съдът да основе на тях фактическите положения, които счита по делото за установени, когато по свободно вътрешно убеждение ги оцени за достоверни.

Суверенната преценка на въззивния съд, разглеждащ делото по същество, на кои доказателствени средства ще се довери е извън обхвата на упражнявания контрол от Върховния касационен съд, щом подходът при оценката на тези доказателствени материали отговаря на процесуалните изисквания за законосъобразност.

II. По жалбата на защитника срещу осъждането на подсъдимия П. Б. Г. и подсъдимия А. Х. Х. за престъпление по чл. 214, ал. 2, т. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 3 вр. чл. 20, ал. 2 НК с доводи в подкрепа на касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1-2 НПК.

Според защитника (адв. В.), въззивният съд е нарушил принципите по чл. 13 и чл. 14 НПК, тъй като липсва упражнена принуда от подсъдимите, които са отправили бизнес предложение, прието от св. П. Д. М. Счита, че изводите за престъпление по чл. 214 НК са основани на предположения.

Софийският апелативен съд в пределите на своята компетентност е осигурил всестранно, обективно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, вътрешното си убеждение е формирал в съгласие с принципа по чл. 14 НПК и не е нарушил правото на защита на подсъдимите.

Мотивите на Софийския апелативен съд не разкриват и преднамерена еднопосочност в изследваните версии на събитията.

Фактическа хипотеза за отправено бизнес предложение, прието от св. П. Д. М., е била отхвърлена с детайлни съображения за отсъствието на валидна причина, доказателствено подкрепена, той да е имал търговски интерес от съдружие точно с подсъдимия А., чиито занимания до момента са били напълно чужди на таксиметровите услуги и съответно да му заплаща половината от паричните постъпления от дейността на дружеството "Сити Транс" ООД, в което дотогава е бил съдружник с баща си (св. Д. М.). Не съществува причина в замяна, св. П. Д. М. да се съгласи да предоставя парични суми и от дейността си като едноличен търговец, което може да бъде само в ущърб на неговото финансово състояние, многократно да изказва недоволство от съдружието с подсъдимия А., незабавно да предостави счетоводното обслужване на друга фирма срещу заплащане на по-високо възнаграждение и да предава понякога дори от личните си средства, ако не е бил принуден от подсъдимите Г. и Х. да приеме като съдружник подсъдимия А. Респективно, съдът е изключил версията решението на св. П. Д. М. за предаване на паричните суми да е било продиктувано от съзнателно изразена свободна воля за съдружие и договаряне на ежемесечна подялба на приходите като обичайна търговска практика между съдружници.

В съответствие с изведените факти въззивният съд е приел, че подсъдимите П. Б. Г. и А. Х. Х. съзнателно са упражнили принуда под формата на заплашване, а страхът в резултат на понесената принуда е имал доминиращо значение за решението на пострадалия да извърши имущественото разпореждане, противно на действителната си воля. Съдът подробно е интерпретирал специфичните белези от обстановката, в която св. П. Д. М. е бил поставен, както и страхът, който той и преди това е изпитвал от подсъдимите Х. и Г. По същата линия застрашаващ ефект има и обявеното от подсъдимите решение да обединяват всички таксиметрови фирми, прието за доказателствено установено по несъмнен начин от съда. По своята същност то пряко е засягало търговската дейност на пострадалия, която не е била встрани от възможността за безпрепятствено ползване от таксиметровите шофьори на пиаците в града, респективно евентуален отказ е от естество да доведе до значителни трудности в пазара на предоставяните от него услуги. В рамките на установените факти съдът е изградил и заключението, че св. П. Д. М. не е имал друго решение, освен да се съгласи да изпълни условията на подсъдимите, ако не иска

да изложи на сериозен риск собствената си и на семейството си сигурност (разбирана като лична и имуществена сфера).

Следователно мотивите предоставят достатъчно потвърждение за законосъобразност. Те позволяват на Върховния касационен съд да се убеди, че правните изводи са построени върху фактическите положения, които въззивният съд е приел по делото за установени и не почиват на недопустими предположения. Възраженията на защитника следва да бъдат отхвърлени като неприемливи.

За съставомерността на деянието по чл. 214 НК е без правно значение дали подсъдимият А. е предавал останалите суми на подсъдимите (Г. и Х.) и дали самото прехвърляне на дружествените дялове е осъществено при изрядни документи по Търговския закон или то е останало в тайна и скрито от св. Д. М., от момента, в който съдът по същество е приел за установено, че съдружието и предоставянето на паричните средства не е резултат от ясен и свободен договор между съдружници, а вследствие на съзнателно упражнената принуда върху св. П. Д. М.

Защитникът на подсъдимите П. Б. Г. и А.Х. Х. оспорва квалифициращото обстоятелство по чл. 213а, ал. 3, т. 3 НК с аргумента за възприето съучастие по смисъла на чл. 20, ал. 2 НК и отсъствието на група, след като по обвинението за изнудване подсъдимият В. А. А. е бил оправдан.

Съображенията са основателни, но единствено разгледани на плоскостта на незаконосъобразната връзка с чл. 20, ал. 2 НК при правната квалификация на престъпното деяние.

Основните форми на съучастие са регламентирани в Общата част на Наказателния кодекс и могат да се проявят при всички престъпления, докато особените форми на съучастническа дейност (каквато е и групата по смисъла на чл. 213, ал. 3, т. 3 НК) могат да се срещнат и са проявими само за онези престъпления от Особената част на Наказателния кодекс, за които са предвидени като квалифициран състав.

В конкретния случай съдът е приел, че подсъдимият П. Б. Г. и подсъдимият А. Х. Х. са действали като група, поради което незаконосъобразно е обвързал квалификацията и с обикновеното съучастие по смисъла на чл. 20, ал. 2 НК (независимо че подсъдимите са били и преките изпълнители). Допуснатото нарушение не е съществено, поради което не е необходимо присъдата да бъде коригирана в тази ѝ част.

Върховният касационен съд намира, че не е надлежно сезиран с касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. Липсват конкретни доводи срещу преценка на съда при индивидуализация на наказанието, наложено в минимално предвидения размер за извършеното престъпление, като не са налице и основания за прилагане на разпоредбите на чл. 55 НК.

III. По жалбите на защитниците срещу осъждането на подсъдимия П. Б. Г. за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 НК, на подсъдимите - А. Х. Х., В. А. А. и А. В. Ч. за престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК, на подсъдимия Г. В. Б. за престъпление по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК.

Жалбоподателите навеждат довода, че подсъдимите са били осъдени по непредявено обвинение, за което не са имали възможност да се защитават. Подсъдимият Г. В. Б. е осъден за участие в група по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК с подсъдимите Г., Х. и Ч., които са били оправдани за инкриминираното им деяние.

Върховният касационен съд счита, че липсва съществено процесуално нарушение, което да налага отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане.

В резултат на собствен анализ и преценка на доказателствата Софийският апелативен съд е установил, че подсъдимият Г. В. Б. е участвал в организираната престъпна група, като фактите за неговото участие се съдържат в обстоятелствената част на обвинителния акт и подсъдимите са имали възможност да се защитават. Поради това ги е взел предвид при постановяване на

въззивния съдебен акт, с който е осъдил подсъдимия П. Б. Г. да е ръководил, а всеки от подсъдимите - А. Х. Х., В. А. А. и А. В. Ч. да е участвал в организирана престъпна група, в състава на която е бил и подсъдимият Б. С оглед направената фактическа констатация от Софийския апелативен съд за участието на четиримата подсъдими - П. Б. Г., А. Х. Х., В. А. А. и А. В. Ч. в организирана престъпна група по смисъла на чл. 93, т. 20 НК, в конкретния случай включването в нейния състав и на подсъдимия Б. не е довело до влошаване на наказателноправното положение на подсъдимите, които са били осъдени за съответното престъпление по чл. 321 НК. Фактическото обстоятелство не се отразило нито на правната квалификация на деянието, нито съдът му е придал значение и го е отчитал при определяне на наказанието.

Доводите на защитника срещу осъждането на подсъдимия Г. В. Б. за престъпление по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК са **ОСНОВАТЕЛНИ**.

По силата на чл. 317 НПК при постановяване на нова присъда въззивният съд е длъжен стриктно да съблюдава изискванията на чл. 301, ал. 2 НПК - да обсъди и реши въпросите по чл. 301, ал. 1 НПК поотделно за всяко лице и за всяко престъпление, като се произнесе дали така очертаните факти от обвинителния акт са доказателствено установени и дали те покриват съответния състав на престъпление по Наказателния кодекс, за който е повдигнато обвинение.

Софийският апелативен съд е потвърдил оправдателната присъда на първоинстанционния съд по обвинението на подсъдимите П. Б. Г., А. Х. Х. и А. В. Ч. за престъпление по чл. 321а НК (за участие в група, различна от организираната престъпна група по чл. 93, т. 20 НК) и в тази част присъдата е влязла в сила (производството се движи по жалби и липсва протест). Единствено подсъдимият Г. В. Б. е бил осъден от въззивния съд по обвинението за участие в престъпното сдружение по чл. 321а НК.

При тези данни Върховният касационен съд намира, че следва да упражни правомощията си по чл. 354, ал. 1, т. 2 НПК в случай по чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК и да оправдае подсъдимия Г. В. Б., тъй като престъпният състав на чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК изисква участие на повече от едно лице. От естеството на самото престъпление, предпоставящо група, произтича изводът за невъзможност деянието да бъде осъществено само от подсъдимия Б., поради което от гледна точка на закона той е бил осъден за деяние, което е несъставомерно. Присъдата в тази част следва да бъде отменена, а подсъдимият Г. В. Б. - оправдан по повдигнатото му обвинение за престъпление по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК.

Защитниците на подсъдимите поддържат тезата за несъставомерност на деянието по чл. 321 НК с аргументи за отсъствието на структурираност, цел на престъпното сдружение и общия умисъл на подсъдимите.

Защитникът на подсъдимия А. подчертава, че съдът не е изпълнил стриктно процесуалните си задължения да назначи експертиза, която да проучи как точно са били формирани паричните суми, изследвайки оборота на "Сити транс" ООД и на едноличния търговец. Твърди, че една такава експертиза би опровергала фирмите да са били на печалба. Вместо това съдът се е задоволил със заключението на икономическата експертиза, при която вещото лице е използвало само свидетелските показания. Оспорва и установеното от съда, че подсъдимият А. не е влагал собствени средства в дейността на търговското дружество.

Доводите са неоснователни.

Възражението срещу фактическите констатации, че подсъдимият В. А. А. не е влагал собствени средства, които защитникът счита за несъответни на събраните доказателства, покрива оплакване за необоснованост, която не е касационно основание и не може да доведе до отмяна на присъдата. Върховният касационен съд се произнася единствено по правото и в рамките на приетите за установени фактически положения когато не е допуснато съществено процесуално нарушение.

При условие, че подсъдимият А. е получавал ежемесечно от св. П. Д. М. съответния

размер парични средства, по делото не са съществували никакви други данни, които да са налагали въззивният съд да прояви собствена инициатива и да назначи допълнителна експертиза. Доказателствено искане да се изследва по експертен път имущественото състояние на фирмите не е било направено от подсъдимите или техните защитници. Приложената по делото експертиза е била приета в открито съдебно заседание като пълна, ясна и обоснована. Следователно въззивният съд не е накърнил и правата на защита на подсъдимите, използвайки специализираното мнение на експерта.

За да приеме за установено, че подсъдимият П. Б. Г. е ръководел, а подсъдимите А. Х. Х., В. А. А. и А. В. Ч. са участвали в престъпно сдружение от вида на организирана престъпна група с доказаното ѝ функциониране от м. 02.2007 г. до 5.12.2008 г., Софийският апелативен съд внимателно е изследвал всеки елемент от дефиницията, съдържаща се в чл. 93, т. 20 НК (ДВ, бр. 92/2002 г.). Въз основа на съвкупността от факти и обстоятелства е установил структура, характерна за организираната престъпна група предвид високата степен на съгласуваност в действията на подсъдимите и спазване на йерархия, при която задачите са били поставяни от подсъдимия Г. Не е оставил неразрешен и въпроса за целта, преследвана от престъпното сдружение - престъпления от вида на изнудването, чрез които да се извличат имотни облаги. Прецизно и детайлно е интерпретирал установените по делото факти, които са разкрили обединените усилия на всички участници в групата да се поставят представители на търговски фирми в ситуация, в която да бъдат принудени да заплащат съответните парични суми. От обективните действия на подсъдимите и обстоятелствата, при които те са били осъществени, съдът законосъобразно е извел общия умисъл, включително съзнанието на подсъдимия Чакалов за целта на престъпното сдружение, към което той се е присъединил и в което е искал да участва.

Ето защо въззивният съд не е боравил с предположения, за да приеме организирана престъпна група, надлежно е изложил съображения за взетото решение и не се е позовавал на обикновени житейски връзки между подсъдимите.

Защитникът на подсъдимите - П. Б. Г. и А. Х. Х. оспорва и квалификацията по ал. 3 на чл. 321 НК. В тази част жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Софийският апелативен съд е възприел правната квалификация на деянието по чл. 321, ал. 3, пр. 1 НК (въоръжена група), позовавайки се на установените факти, че подсъдимият А. и подсъдимият Ч. са имали разрешение за носене и са разполагали с огнестрелно оръжие, годно за употреба по предназначение. Изложил е и общи съображения, че за наличието на посочения квалифициран състав на престъплението е достатъчно да се притежава оръжие (независимо от неговия вид и законно или не основание); че не е необходимо всички членове на групата да са въоръжени, да осъществяват постоянно фактическа власт върху оръжието или да е използвано за извършване на друго престъпление.

Правните изводи не отговарят на точния смисъл на закона и на конкретните факти по делото.

Фактическото обстоятелство, че двама от подсъдимите са разполагали с оръжие не може да бъде достатъчно за квалифицирания състав на престъплението.

Организираната престъпна група предполага съгласуване на волите на участниците в нея, което следва да обхваща като елемент поне един от тях да употреби оръжието при извършване на престъпленията, поставени за цел на престъпното сдружение, за да се счита групата за въоръжена.

След като въззивният съд не е установил някой от подсъдимите, носещи оръжие на законно основание, да е дал съгласие, възприето от останалите, че могат да използват оръжието, с което разполага при извършване на престъпленията, за които групата е била създадена, не е имал и законното основание да квалифицира деянието по чл. 321, ал. 3 НК. При установените факти по делото материалният закон не е приложен правилно. Допуснато нарушение може да бъде отстранено и от настоящата инстанция съобразно правомощията ѝ по чл. 354, ал. 2, т. 2 НПК.

Деянието на подсъдимия П. Б. Г. следва бъде преквалифицирано като престъпление по чл. 321, ал. 1 НК, а деянието на подсъдимия А. Х. Х., на подсъдимия В. А. А. и на подсъдимия А. В. Ч. - по чл. 321, ал. 2 вр. ал. 1 НК. Този извод прави напълно излишно да се коментират останалите доводи, които се релевират от страна на защитника.

Върховният касационен съд счита, че наказанието на подсъдимия П. Б. Г. от седем години лишаване от свобода и наказанието на подсъдимия А. Хр. Х. от пет години лишаване от свобода, гравитиращо към максимално предвидения размер за по-леко наказуемото престъпление, очевидно не съответства на конкретната тежест на престъпната дейност, данните за личността и останалите обстоятелства със значение при индивидуализация на наказанието. От кръга на релевантните по този въпрос обстоятелства, следва да бъде изключено, че подсъдимият Г. е извършил и друго престъпление, което е било отчетено от въззивния съд като отегчаващо отговорността (престъплението по чл. 214 НК). Съдът е длъжен да наложи наказание за конкретното престъпление, а при съвкупност от престъпления Наказателният кодекс изрично урежда механизъм за определяне на общо наказание, при който да се отчете цялостното престъпно поведение. Ето защо, съобразявайки приетите за доказани по делото смекчаващи отговорността обстоятелства, валидни за всеки от двамата подсъдими (чисто съдебно минало, положителни прояви, свързани с благотворителност), както и отегчаващото (продължителния период, в който е съществувала организираната престъпна група), изборът на наказание в размер на пет години лишаване от свобода на подсъдимия П. Б. Г. за престъплението по чл. 321, ал. 1 НК и наказание от четири години лишаване от свобода на подсъдимия А. Х. Х. за престъплението по чл. 321, ал. 2 НК адекватно отговаря на тежестта на деянието и обстоятелствата, свързани с личността на подсъдимия, като в достатъчна степен може да постигне целите по чл. 36 НК. Присъдата следва да бъде изменена в посочения смисъл, в т. ч. като се коригира общото наказание по съвкупност, определено на подсъдимия П. Б. Г., на основание чл. 23, ал. 1 НК.

След преквалификацията на деянието, наложеното наказание с присъдата на подсъдимия В. А. А. и на подсъдимия А. В. Ч. не показва явна несправедливост. В размер на четири години лишаване от свобода то съответства на конкретната степен на обществена опасност на деянието, личната обществена опасност на дееца, своеобразието на останалите обстоятелства и на необходимостта да се постигнат ефективно целите по чл. 36 НК.

Жалбата на защитника на подсъдимия А. В. Ч. срещу присъдата в частта, с която е потвърдено осъждането за престъпление по чл. 129, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 НК, е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Доводът за нарушено право на защита поради отсъствието на съдебно произнасяне в диспозитива на въззивната присъда относно престъплението по чл. 129, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 3 НК не отговаря на данните по делото. Подсъдимият е бил осъден за това престъпление от първоинстанционния съд (подбудил неустановени лица да причинят средна телесна повреда на св. А. Я.) и в тази част присъдата е била потвърдена от Софийския апелативен съд.

Конкретните възражения на жалбоподателя срещу осъждането са подчинени на процесуалната позиция, че съдът неправилно се е доверил на част от показанията на св. Якимов вместо на обясненията на подсъдимия, подкрепени от показанията на други свидетели (на св. Д., св. К., св. Я., св. К.) и произволно е отхвърлил наведените в тази връзка доводи от защитата.

Въззивният съд е извършил собствен анализ и преценка на доказателствените източници, включително и на обясненията на подсъдимия Ч., които не е тълкувал превратно, а съобразно действителния им смисъл и истинско съдържание. Подробно е обсъдил противоречията в гласните доказателствени средства и ясно е отразил в мотивите кои и защо приема за достоверни и кои и защо счита, че са недостоверни. Показанията на св. Як. е преценил като подробни, последователни и логични относно съществената фактология и кореспондиращи на данните, залегнали в надлежно приобщени писмени доказателствени материали и в съответствие със специализираните изводи на експерта. Ето защо неоснователни са възраженията за опорочена

доказателствена дейност, включително за необсъждане на изолирани свидетелски твърдения, каквото задължение поначало съдът няма. В съответствие с изискванията на чл. 339, ал. 2 НПК решаващите доводи от защитника са получили обстоен и законосъобразен отговор.

Правната квалификация на деянието съответства на възприетите фактически положения, че на 07.02.2005 г. подсъдимият Ч. се свързал по телефона със св. Я. и настоял за среща с него. При появата на св. Я. пред бирария в центъра на гр. Дупница подсъдимият Ч., който бил с две неустановени по делото лица, кимнал към пострадалия на останалите мъже и казал - "Пребийте го", удрайки пръв св. Я. Веднага след това неизвестните лица нанесли побой на пострадалия, причинявайки му телесни увреждания, най-тежкото - избиване на втори горен десен зъб, без който се затруднява дъвченето и говоренето. С оглед на посоченото съдът е приел, че телесното увреждане отговаря на критерия по чл. 129, ал. 2 НК за средна телесна повреда, а деянието на подсъдимия покрива всички съставомерни признаци на престъплението по чл. 129, ал. 1 НК и формата на съучастническа дейност по чл. 20, ал. 3 НК в контекста на повдигнатото обвинение. При това положение следва да бъде отхвърлено касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК за нарушение на материалния закон, който е приложен правилно.

Защитникът на подсъдимия Ч. най-общо е формулирал искане за намаляване на наказанието.

Върховният касационен съд счита, че наложеното наказание в размер от една година и четири месеца лишаване от свобода не е явно несправедливо. То отговаря на тежестта на извършеното престъпление, личността на деца, на съвкупността от останалите значими обстоятелства и на целите по чл. 36 НК.

Жалбата на защитника на подсъдимия Г. В. Б. срещу осъдителната част на въззивната присъда за престъпление по чл. 131, ал. 1, т. 12 вр. чл. 129, ал. 1 НК, е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Според защитника, съдът неправилно е дал превес на показанията на едната група от свидетели (св. Ст. Т., св. Г. Т., св. Ц., св. Г.), преценявайки ги за достоверни, вместо показанията на другата група свидетели (св. Х., св. М. и св. К.), които кореспондират на обясненията от подсъдимия Б. Счита, че погрешната интерпретация на доказателствата е довела до неверни фактически изводи и правна квалификация.

Доводите са неприемливи.

Отново следва да се подчертае, че установяването на фактите и оценката за достоверност на доказателствените материали е суверенно правомощие на съда по същество, който има правото да преценява по свое вътрешно убеждение достоверността, доказателствената сила и значение на обясненията на подсъдимия и на всички други събрани и проверени по делото доказателства. В случая процесуалните правила са били стриктно съблюдавани и липсват нарушения в доказателствената дейност на съда.

В жалбата защитникът не се противопоставя на възприетите фактически положения, че на 23/24.08.2008 г., пристигайки в дискотека "Браво" заедно с няколко неустановени по делото лица, подсъдимият е ударил по лицето св. Т., съборил го на земята и започнал да го рита. Няма възражения и срещу констатациите на съда, че в резултат на нанесените удари на пострадалия са били причинени телесни увреждания, от които най-тежкото е счупване на долната челюст с медико-биологични характеристики на средна телесна повреда.

Доводите са концентрирани около тезата за провокативно поведение на пострадалия, довело до силно раздразненото състояние на подсъдимия Б. По идентичен начин те са били представени на вниманието и ефективно изследвани от въззивния съд. Стъпвайки на установените факти в резултат на прецизен и задълбочен анализ на релевантните доказателствени източници и с помощта на специализираното заключение на експертите от съдебнопсихиатричната експертиза, посочената версия е била убедително отхвърлена от Софийския апелативен съд. В рамките на възприетите фактически положения неоснователно се претендира квалификация по чл. 132 НК на престъпното деяние на подсъдимия Б.

Липсва основание да се уважи и следващото искане на защитника за приложение на по-леко наказуемия състав на престъпление по чл. 129, ал. 1 НК с аргумента за недоказаност на хулиганските подбуди на подсъдимия.

След като е изключил личен мотив, който да е ръководел подсъдимия и съобразявайки установените обстоятелства за нанесените множество удари по незначителен повод пред погледа на всички присъстващи в заведението и въпреки недоброто здравословно състояние на пострадалия (с гипсиран крак), въззивният съд законосъобразно е приел за установено, че водещият мотив при извършване на престъплението е хулигански - явна демонстрация на неуважение към личността и обществото като цяло, на общоприетите правила за поведение, грубо пренебрежение на социалните норми и ценности в стремежа си открито да изяви своето превъзходство над околните. Правната квалификация по чл. 131, ал. 1, т. 12 вр. чл. 129, ал. 1 НК е съответна на закона и съдът не е допуснал нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК.

Защитникът изтъква и явна несправедливост на наложеното наказание. Счита, че определено при условията на чл. 54 НК то е завишено по размер, а многобройността на смекчаващите отговорността обстоятелства обуславят неговата индивидуализация по реда на чл. 55 НК.

Въззивният съд се е съгласил с изброените от първоинстанционния съд смекчаващи отговорността обстоятелства (чисто съдебно минало, млада възраст и частично самопризнание, допринесло за разкриване на обективната истина). Съобразил е обаче и отегчаващите отговорността обстоятелства - причинените леки телесни увреждания на пострадалия извън квалификацията на деянието и продължителността на нанасяните удари, които характеризират в неблагоприятна светлина и личността на подсъдимия.

С оглед доказаните обстоятелства наложеното наказание в размер на три години и шест месеца лишаване от свобода не разкрива белези на явна несправедливост, която да налага намеса на Върховния касационен съд - липсва очевидно несъответствие с конкретната обществена опасност на деянието и дееца, както с останалите обстоятелства от значение при индивидуализация на наказанието и необходимостта да се постигнат целите по чл. 36 НК. Посоченото предпоставя и неоснователност на искането на защитника за приложение на чл. 55 НК.

Касационната жалба на защитника срещу осъждането на подсъдимия Г. К. Г. за престъпление по чл. 325, ал. 2 вр. ал. 1 НК, е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспорват се фактическите констатации на съда за нанесени удари от подсъдимия на св. П. и на св. Н., които се считат в противоречие със събраните и проверени по делото доказателства. Посоченото представлява оплакване за необоснованост, което не е касационно основание за отмяна на присъдата и връщане на делото за ново разглеждане. Касационната проверка за правилното приложение на материалния закон може да се основава единствено на фактическите положения, които въззивният съд е приел за установени.

Жалбата не съдържа конкретни доводи за допуснати съществени процесуални нарушения.

Основният акцент е поставен върху касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК в подкрепа на искането за намаляване на наказанието и приложението на чл. 55 от НК.

Софийският апелативен съд е съобразил смекчаващите отговорността обстоятелства (чисто съдебно минало и добри характеристични данни по местоживееене), които отново се изтъкват от защитника на подсъдимия. Не е могъл обаче да пренебрегне и интензивността на упражненото насилие върху две лица, които представят в негативен аспект и личността на подсъдимия. Смекчаващите отговорността обстоятелства нито са многобройни, нито някое от тях има изключителен характер, при което и най-лекото предвидено наказание би се оказало несъразмерно тежко.

Наложеното наказание в размер на една година и шест месеца лишаване от свобода с

отложено изпълнение за минималната продължителност на изпитателния срок по чл. 66, ал. 1 НК не оправдава касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. При определяне на неговия размер са отчетени всички значими обстоятелства и вярно е преценена възможността за постигане и без ефективно изтърпяване на целите по чл. 36 НК.

Жалбата на защитника на подсъдимия В. А. А. срещу въззивната присъда, в частта за престъплението по чл. 339, ал. 1 НК, е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Фактическите констатации, че подсъдимият В. А. А. е държал в жилището си 57 бр. патрона, годни за употреба по предназначение и към инкриминираната дата - 20.01.2009 г. не е имал разрешително за оръжие, не предизвикват възраженията на защитника. Жалбоподателят твърди, че независимо от издадената полицейска заповед, подсъдимият А. е останал с погрешното впечатление за временно отнемане на оръжията, поради което не е имал умисъл за неразрешеното държане на инкриминираните боеприпаси..

Доводите са неприемливи. Те са били представени на вниманието на Софийския апелативен съд, който ефективно ги е изследвал и е отхвърлил, аргументирайки се с подробни съображения.

Съдът е извел прекия умисъл от фактическите обстоятелства, очертаващи цялостното поведение на подсъдимия В. А. А. в дадената ситуация, а то не е оставило никакво съмнение, че той реално е съзнавал държането на боеприпасите, които са поставени под разрешителен режим и само за времето докато има валидно разрешение за оръжията, за които са предназначени боеприпасите. В рамките на фактическите констатации, направени без съществено процесуално нарушение, правната квалификация на деянието по чл. 339, ал. 1 НК е законосъобразна.

Жалбата на защитника на подсъдимия Г. В. Б. срещу гражданско-осъдителната част на присъдата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Не е допуснато нарушение на чл. 52 ЗЗД при определяне на размера на обезщетението за причинените с престъплението неимуществени вреди. По делото не е установено съпричиняване от страна на пострадалия, което да оправдава поисканото от защитника намаляване. Разумно присъденото обезщетение държи сметка за всички обстоятелства и отговаря на критерия за справедливост в обществото.

По изложените съображения, Върховният касационен съд, на основание чл. 354, ал. 1, т. 2 и т. 3 НПК

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ присъда № 24 от 6.07.2011 г. по в. н. о. х. д. № 313/2011 г. на Софийския апелативен съд, като преквалифицира деянието на подсъдимия П. Б. Г. от престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 НК в престъпление по чл. 321, ал. 1 НК и намалява наказанието лишаване от свобода за това престъпление на пет години. Намалява на пет години общото наказание лишаване от свобода, определено по чл. 23, ал. 1 НК. На основание чл. 59, ал. 1 и чл. 61, т. 3 ЗИНЗС определя затворническо общезитие от открит тип при първоначален общ режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

ИЗМЕНЯ присъдата, като преквалифицира деянието на подсъдимия А. Х. Х., на подсъдимия В. А. А. и на подсъдимия А. В. Ч. от престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 вр. ал. 1 НК в престъпление по чл. 321, ал. 2 вр. ал. 1 НК.

НАМАЛЯВА на четири години наказанието лишаване от свобода на подсъдимия А. Х. Х. за престъплението по чл. 321, ал. 2 вр. ал. 1 НК.

ОТМЕНЯ присъдата в частта, с която подсъдимият Г. В. Б. е признат за виновен и осъден за престъпление по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК, като го оправдава по обвинението за престъпление по чл. 321а, ал. 2 вр. ал. 1 НК. Отменя приложението на чл. 23, ал. 1 НК.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.

Решението не подлежи на обжалване.